

Meghalt Katona András

Tegnap, szerdán Szegeden 79 éves korában meghalt Katona András elvtárs, a Szocialista Hazáért Erdemrend kitüntetettje, a munkásmozgalom régi szegedi harcosa.

Katona András 1894-ben született Szegeden. Szobafestő szakmát tanult, segédként dolgozott. A munkásmozgalomba 1919-ben kapcsolódott be, s ebben az esztendőben lépett be a pártba. A Tanácsköztársaság idején a direktórium Szegeden a Munkás Biztosító Pénztárhoz osztotta be. Amikor a direktórium a francia megszállás miatt kivonult a városból Alsóközpontra, a helyi, tanyai közigazgatás helyettes vezetőjének tette meg Katona András, aki egyúttal párttitkár és panaszbíró feladatokat is ellátott a Tanácsköztársaság bukásáig. Ezután, szeptember 1-én le tartóztatták, s két évig ítélet nélkül a Csillag-börtönben tartották fogva. Kiszabadulása után — a rendőri felügyelet ellenére — ismét bekapcsolódott a mozgalomba, részt vett sztrájkok szervezésében, s vezetőségi tagja lett a Szobafestők és Mázolók Szakszervezeti Csoport-

jának. 1928-ban a baloldali kisiparosok csoportjának elnöke, majd a festő kisiparosok szakosztályának elnöke. 1944. áprilisában internálták. A felszabadulás után azonnal bekapcsolódott a párt szervező munkájába, s a kisiparosok szegedi testületének elnökeként, 1956-ban karhatalmistaként teljesített szolgálatot, innen ment nyugdíjba. 1957-től különböző választott párttitkásokat töltött be, s haláláig a városi pártbizottság tagja volt.

Katona András tevékenységéért 1957-ben Munkáspárt Hatalomért Emlékéremmel, valamint Magyar Partizán Emlékéremmel, 1959-ben a Magyar Tanácsköztársaság Emlékéremmel, 1964-ben a Munka Erdemrend ezüst fokozatával, 1967-ben a Szocialista Hazáért Erdemrenddel, 1969-ben a Munka Erdemrend arany fokozatával, 1970-ben a Felszabadulási Jubileumi Emlékéremmel tüntették ki.

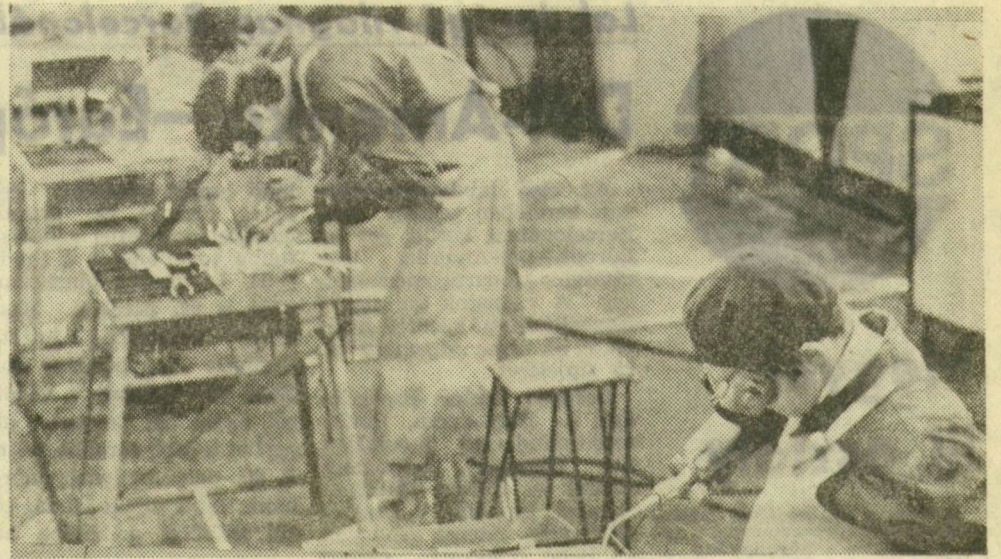
Az MSZMP Szeged városi bizottsága

Katona András temetésének időpontját holnapi, pénteki lapunkban közöljük.

Diákok helytállása

A mezőgazdaság — a fejlődő gépesítés ellenére — még hosszú ideig szorul a dolgos kezekre. A legtöbb gyümölcsöt, elsősorban a szőlőt, de a különböző zöldségféléket és a fűszernövényeket túlnyomó részt a hagyományos módon szedik. Az őszi betakarítás hajrájában nélkülözhetetlen a diákok segítsége. Az idén — becslések szerint — csaknem tízezer Csongrád megyei egyetemi és főiskolai hallgató, közép- és általános iskolás tanuló vett részt a nagy munkában, napokon át. Jól dolgoztak, és többségükben dicsőretek helytálltak, sokuk számára szokatlan és nem könnyű feladatot vállalva, teljesítve. Tapasztalhatták, hogy nem kirándulás csupán a szüret, inkább kemény munka, s akik megismerkedtek vele, jobban tudják becsülni ezentúl a termést és a termelőt.

Több iskola már évek óta azonos mezőgazdasági üzemmel tart kapcsolatot, és általános tapasztalat, hogy köztük egészséges, példás az együttműködés.



Tanműhely az ifjaknak

Szegeden, a Dél-magyarországi Építő Vállalat központi telephelyén elkészült egy tanműhely szakmunkástanulók számára. A körülbelül nyolcmillió forint értékű üzemben a leendő szakemberek gyakorlati oktatása folyik.

Erdemes közelebbről is megtekinteni a tanműhely csarnokait, szót váltani az ifjakkal és nevelőikkel. A dicsőség elismerés közben vizsgálható tekinteni a tegnapi állapotokra, elgondolkodni egy pillanatra szakmunkásképzésünk helyzetén. Az ismert mondóka analógiájából kiindulva, így is fogalmazhatunk: „Mutasd meg, hol és milyen körülmények között neveled a jövő mesterembereit, megmondom, milyen a vállalatod.”

AZ ELSŐ LÉPÉSEK

A DELEP Kebeleben több mint húsz esztendeje foglalkoznak szakmunkások képzésével. Az igaz, hogy eleinte csak kőműveseket és ácsokat neveltek, de akkoriban sokkal egyszerűbb volt az építőipar technikája és technológiája. Manapság egyre kevesebb kőművesre van szükség, annál több különféle szakiparosra. Amióta házgyár is van Szegeden, egyszerűsödött az épületeknél szükséges építőmesterei tevékenység. Két hét alatt tető alá kerül a tízemeletes lakóház is. Tíz-tizenöt paneleszerelőt illeszt össze az előregyártott elemeket. S aztán hosszú hónapok, néha egész esztendő is eltelik, mire átadják a lakások kulcsait.

A paneleszerelők után egész munkahadserőre van szükség, hogy minden a helyére kerüljön: a villanyvezetékek, a víz, a gáz, a csempé, tapéta, az ajtó, a padlószőnyeg, a gáztűzhely, radiátor, a tévéantenna, a kaputelefon, a függönytartó... és még ki tudja mi mindenre van szükség egy modern lakóházban. De hol vannak ezek a szakemberek? Ott vannak az építkezéseken, csak az a baj, hogy tíz ember nem tudja elvégezni húsznak a feladatát. Több szakmunkásra volna szükség.

De egyre kevesebb van belőlük. A DELEP igazgatója, Sípós Mihály adatokat sorol: öt évvel ezelőtt még 650 fiatal ember tanult valamilyen mesterséget vállalatulnál. Most tizenöt szakmában körülbelül 430 fő ismerkedik mestersége fortélyával. Hiába kéri a szegedi szakmunkásképző inté-

zeteket, hogy számukra legalább 340 fiatal „iskolázzanak be”, a válasz: csak a felét tudják teljesíteni. Az iskoláknak is megszabott kereteket állít fel a minisztérium. De a szakmunkásképző intézet igazgatója, Hofgesang Péter is panaszkodik: a vállalatok körülbelül 4000 tanuló igényelnek Szegeden, de az általános iskolákat évente legfeljebb 1500 fiatal hagyja el. S még ezután jön a demográfiai hullám mélypontja, hiszen az ötödikesek létszáma a szegedi általános iskolákban 1450 fő, s legfeljebb nyolc év múlva javul a helyzet, mivel az első osztályba már 1890 kisgyermek kerül. A környező falvakból sem áramlik már úgy az ifjúság a város felé, mint korábban. Génesiteret a térszék korszerű technikával találkozhatnak a falusi fiatalok is.

MAGASABB FOKON

A kiváló utat kizárólag a korszerűsítéssel lehet megtalálni. A korszerűsítés mindenre értendő, elvonatkoztatva még az emberre is. A modern gépeket csak jól képzett emberek irányíthatják, s a magasabbban kvalifikált szakember munkájának hatékonysága jelentősen felülmúlja az alacsonyabb képzettségű emberét. Magas színvonalon képezni viszont csak színvonalas körülmények között lehet. Az egyik szakoktató mondja: — Sufnikban, korszerűtlen gépek között, amelyeket már kidobtak a műhelyekből, nem lehet szakmunkásokat nevelni. Ha a fiatalok igénytelenek, nívtőlanságot tapasztalnak a szakoktatás idején, olyanok lesznek később maguk is leendő munkahelyeiken.

A DELEP igazán megteheti kötelességét, hogy magasabb szintre emelkedjék a vállalat és a 600-as számú szakmunkásképző intézetben folyó oktató és nevelő munka. Körülbelül nyolcmillió forintot áldozott az építőipari közösség arra az új tanműhelyre, amelyet tegnap, szerdán adtak át ünnepélyes keretek között rendeltetésnek. A Munkaügyi Minisztérium is segítette 750 ezer forinttal, amely összegből berendezéseket, szemléltetőeszközöket vásároltak. A vállalat egyéb utat és módot is keres, de sok vonatkozásban talált is arra, hogy támogatassa, segítse a szakmunkások nevelését.

A tízemeletes munkásszállóának egyik szárnyában szobákat adtak a tanulóknak, hogy enyhítsenek a szűk kollégiumi helyzeten. A másik szárnyon egy egész szintet elfoglal a szakmunkásképző és továbbképző tanfolyam. Tantermek, szertárak, kabinetek állnak a tanulni és továbbtanulni szándékozó munkások rendelkezésére. Nemcsak Szegeden, de az országban is kevés vállalat mondhatja el, hogy ennyit áldoz a szakmunkások képzésére, a munkás-

nemzedék utánpótlásának nevelésére, mint a Dél-magyarországi Építő Vállalat.

MODERN MŰHELYEK

A tegnapi nap adott tanműhely a Dorozsmai úti központi telep belső uvarában épült fel. Az utcán járó emberek nem is láthatják, úgy elbúvik a sok épületlabirintus között. Pedig akár közszemlére is tehetnék, hiszen oly mutató, modern vonalú és korszerű épület. A nagyobbik teremben szerkezetlakatosok gyakorolnak. Reszelnek, köszörülnek, fűrészelnek, hegesztenek. Mindenki hasznos munkát végez, hiszen ajtók és ablakok kereteit készílik a tanulók. Talán lassabban haladnak, mint a felnőttek, de igen szép munkát végeznek mestereik irányításával, s ha akad is majd olyan ablakkeret, amelyet nem lehet felhasználni az építkezéseknél, de hát ez az élet rendje, majd sikerül a második vagy a harmadik, s mire eltelik a három esztendő, a tanulóidő, akkorra minden rendben lesz.

Az egyik satupadban Szanka János másodéves fémszerkezeti lakatos tanuló reszelget háromszög alakú lemezeket. Nem lelkesedik ugyan érte, azt mondja, nem a legáhitottabb vágya a mestertnek, hogy lemezt reszelgessen, de hozzátartozik a munkához az is. Különben alsóvárosi fiú, edesapja is lakatos a DELEP-nél.

A másik teremben hegesztők kis lemezeket „varrogatnak”, a következő két terem a villanszerelők birodalma. Igazán látványos és korszerű minden. A gyakorlaton a legbonyolultabb rendszereket is megismerhetik a fiatalok. Vági Ferenc harmadéves tanuló egy lapocskára csavarokat, biztosítékalkatokat és más szerelvényeket rögzít. Azt mondja, hogy az újszegedi lakóházakhoz készül, a lépcsőház automata világításkapcsolója lesz. Őt barátja csalogatta erre a szakmára, de már kisgyerek korában is szeretett „bütykölni”.

A HOLNAP MESTEREI

Az igényességel kezdtek, fejezzük is be azzal. A leendő szakember a tanműhelyben találkozik életében először az általa választott „iparral”. Benyomásait egy életen át megőrzi, s első tapasztalatai meghatározóak lesznek hosszú időre. Ezért is nagyon lényeges, milyen a tanműhely. A fiúk így válaszoltak: — Hát igen, ez már valami.

Ez már valóban valami, s minden bizonnyal azok a fiatalok, a holnap mesterei, akik ilyen tanműhelyben ismerik meg mesterségüket, később is magasabbra tartják a mércezt szakmájukban, megkövetelik a korszerű üzemeltetést, a modern berendezéseket.

Gazdag István

Tudományos program

Cél a minőségi gabonatermesztés

Közhasználatú kifejezéssel szólva az utca emberét is közvetlenül érintő téma szerepelt tegnap délelőtt Újszegeden a Gabonatermesztési Kutatóintézet tudományos tanácsülésén. Az intézet kutatókollektívája hároméves munkaprogramot dolgozott ki a minőségi gabonatermesztés segítésére. S mint Dr. Száni Imre igazgató mondotta — a vitaindító előadást is ő tartotta —, a program végrehajtása ezzel a tudományos tanácsulással tulajdonképpen hivatalosan is megkezdődött.

Miért fontos ez? Azért, mert az ország szántóterületeinek 55,3 százalékát lefoglaló búza- és kukoricatermesztés fejlesztésének homlokterében mostanáig csak a mennyiségi hozamok növelése birt döntő jelentőséggel. Az az igen előkelő hely azonban, melyet mostanára e két fontos gabonafajta termesztésében a nemzetközi ranglistán elfoglalhattunk, a minőség erőteljesebb javítására kötelez bennünket. Magyarán szólva a hazai megélelmezés igényeit a jövőben jobb, táplálóbb kenyérral és másféle fehérjével kell kielégíteni. Erre a sütőipar csak akkor lehet képes, ha ellenőrzött, jobb minőségű búzát kaphat a mezőgazdaságtól. Továbbá fontos a téma azért is, mert ismét búza- és kukoricaexportáló ország lettünk. S a jövőben — különösen dekonjunkturák idején — kommersz minőségű áruk értékesítésére szükülnek a lehetőségek. Jó árat, elsőbbséget a külkereskedelemben csak a bizonyítottan magas táplálórértékű termények élvezhetnek.

A növénynevelés mellett a program keretében szóhoz jutnak most az ökonómusok is. Tisztázni fogják a következő években, hogy az ország különböző területein — adott éghajlati és termeléstehnológiai viszonyok mellett — milyen minőségi különbségek fordulnak elő a búza és a kukorica esetében.

Folyamatosan kialakítják a köztermesztés infrastruktúráját. E célból három kategóriába sorolták az ország termőterületeit: gabonatermesztésre alkalmas, közepesen alkalmas és kevésbé alkalmas

körzetekre. Ezekből évente egyenként 25, illetve 50 helyről gyűjtenek be termésmintákat minőségelemző laboratóriumi vizsgálatra. Búzából öt élvonalbeli fajtát, kukoricából öt FAO-csoportból csoportonként 6-7 hibridet vizsgálnak. Tájékoztatóként ellenőrzik a nemzetközi OPAQE-programban szereplő nagy fehérje-, illetve liszintartalmú kukoricákat is. A vizsgálatoknak több stádiuma lesz. Elvégzik a tudományos ellenőrzéseket az érés időpontjában, majd a betakarítás után, végül a raktározás alatt, illetve felhasználás előtt, különös figye-

lemmel a gombakártevőkre és toxikus elváltozásokra. A nyert adatok jó útbaigazítást adnak majd a tárolás mai nagy problémáinak megoldására is.

Amint a vitából kitűnt, ez az országos jelentőségű tudományos program több tekintetben túlhaladja az intézet mai lehetőségeit. A szűkös laboratóriumi kapacitás miatt az építőipar technikája és technológiája. Manapság egyre kevesebb kőművesre van szükség, annál több különféle szakiparosra. Amióta házgyár is van Szegeden, egyszerűsödött az épületeknél szükséges építőmesterei tevékenység. Két hét alatt tető alá kerül a tízemeletes lakóház is. Tíz-tizenöt paneleszerelőt illeszt össze az előregyártott elemeket. S aztán hosszú hónapok, néha egész esztendő is eltelik, mire átadják a lakások kulcsait.

Csepi József

Bányászrekord

A magyar szénbányászatban eddig példa nélkül álló kimagasló termelési eredményt jegyeztek fel szerdán, tegnap, a Thorez külfejtés bányáiban: a viszont bányászok kora reggel bejelentették, hogy felszínre hozták az idei ötmilliomodik tonna szenet. Ilyen, magas termelési teljesítményt hazánkban még egyetlen bánya sem ért el tíz hónap alatt. (MTI)

Ifjúságvédelmi albizottság ülése

Opusztaszer, Szatymaz és Újszentiván gyermek- és ifjúságvédelmi albizottságának elnökei tájékoztatták tegnap, szerdán délelőtt Szegeden a járási munkabizottság tagjait a községükben végzett, feladatukkal összefüggő munkáról. A beszámolók sorra igazolták, hogy a pártfőgő rendszer beváltja a hozzá fűzött reményeket — legtöbbször pedagógusokat, termelőszövetkezeti nőbizottsági tagokat és egészségügyi dolgozókat kérnek föl erre a munkára —, sokat fáradoznak a veszélyeztetett környezetben élő gyermekek, egészséges nevelése érdekében, és a veszélyt jelentő környezet problémáinak megoldásában.

A védőnök tevékenysége

külön elismerést érdemel, sok esetben ők értesülnek leghamarabb a családi körülmények rossz irányba váltásáról, és tanácsaikkal, indokolt esetben határozott intézkedésekkel elejét tudják venni sokszor annak, hogy a kedvezőtlen környezet veszélyessé fajuljon.

Tízéves gyár

Az idén tízéves az Oroszházi Üvegyár. November első hetében üzemrészenként emlékeztek meg az évfordulóról: 232 dolgozónak

adják át az évtizedes munkásságot igazoló emléklapokat. Termékmutatót is rendeznek, s megnyitják a szocialista brigádok fejlődését szemléltető kiállítást.